

Saygıdeğer Okurlar,

Toplumların sürekliliğini ve dayanıklılığını belirleyen en temel unsur, toplumsal dokunun ahlaki, kültürel ve entelektüel bütünlüğüdür. Türkiye’de son yıllarda bu dokunun belirli açılardan zayıfladığı, sosyal ilişkilerde güvenin ve dayanışmanın yerini bireysel çıkarların, rekabetin ve hızla tüketilen değerlerin aldığı görülmektedir. Bu olgu, literatürde sıklıkla “sosyal çürüme” kavramıyla açıklanmaktadır. Sosyal çürüme, yalnızca ekonomik ya da siyasal sorunların bir yansıması değil; aynı zamanda toplumsal değer sisteminin çözülmesi, ortak ideallerin erozyona uğraması ve kamusal alanın giderek daralması anlamına gelmektedir.

Cumhuriyetin ikinci yüzyılına adım attığımız bu dönemde, 2025 yılının “Aile Yılı” olarak ilan edilmesi, bu sürecin merkezinde yer alan bir kurumu yeniden düşünmemizi zorunlu kılmaktadır. Aile, bireyin kimliğini, değerlerini ve toplumsal sorumluluk bilincini şekillendiren ilk ve en etkili eğitim ortamıdır. Ancak aile yapısında gözlenen çözümler; boşanma oranlarındaki artış, kuşaklar arası iletişim kopuklukları, dijitalleşmenin getirdiği duygusal uzaklaşmalar ve ekonomik baskılar, toplumsal dayanışmayı zayıflatmaktadır. Bu bağlamda, aile kurumunun yalnızca bireysel bir alan değil, toplumsal direncin en temel taşıyıcısı olduğu gerçeği yeniden vurgulanmalıdır. Aile yapısındaki dönüşümün en önemli yansımalarından biri de eğitim ve öğretim alanında gözlenmektedir. Eğitimin niteliğinde yaşanan düşüş, sınav odaklı sistemlerin yarattığı yüzeysellik, öğretmenlik mesleğinin itibarsızlaşması ve gençlerin düşünsel derinlikten uzaklaşması, toplumsal çürümenin hem nedeni hem de sonucudur. Eğitim politikalarının kısa vadeli hedeflerle şekillenmesi, bireyi yalnızca ekonomik rekabetin bir parçası olarak konumlandırmakta; bu durum, değer odaklı bir eğitim anlayışının yerini performans temelli bir pragmatizme bırakmaktadır. Oysa sağlıklı bir toplumsal yapı, eleştirel düşünebilen, vicdani muhakeme gücü gelişmiş, empati temelli bireylerin yetiştirilmesiyle mümkündür.

Bu noktada, özgür akademik düşüncenin önemi bir kez daha ortaya çıkmaktadır. Bilimsel bilginin üretimi, yalnızca laboratuvarlarda ya da sınıflarda gerçekleşen teknik bir faaliyet değil, aynı zamanda toplumsal bilincin inşasında belirleyici rol oynayan entelektüel bir eylemdir. Immanuel Kant, “Aydınlanma, insanın kendi aklını başkasının yönlendirmesi olmadan kullanabilmesidir” derken, aslında özgür düşüncenin hem bireysel hem toplumsal bir sorumluluk olduğunu vurgular. Benzer biçimde, John Stuart Mill de düşünce özgürlüğünü yalnızca bireysel bir hak değil, “doğrunun yanlışla çatışmasından doğan bir ilerleme ilkesi” olarak tanımlar. Dolayısıyla, farklı fikirlerin ifadesine alan tanımayan bir akademi, kendi varlık nedenini ortadan kaldırır. Karl Popper’ın “yanlışlanabilirlik” ilkesi, bilimin dogmadan

değil, eleştiriden beslendiğini hatırlatır. Bu ilke, yalnızca metodolojik bir gereklilik değil; aynı zamanda özgür düşüncenin felsefi temelidir. Akademik özgürlük, bilginin mutlaklaştırılmasına değil, sürekli sorgulanmasına imkân tanır. Bu bağlamda, üniversiteler eleştirel aklın sığınağı olmalı; bilim insanları, düşüncenin rehberliğinde topluma yön gösterebilmelidir. Ne yazık ki, akademik alanın daraldığı, araştırmanın politik ve ekonomik baskılardan etkilendiği dönemlerde, özgür düşünce de sınırlandırılmaktadır. Bu durum, yalnızca akademinin değil, toplumun da düşünsel nefesini keser. Hannah Arendt'in uyarısını hatırlamak gerekir: "Düşünmemenin kökeninde, kötülüğün sıradanlaşması yatar." Özgür akademik düşünce, tam da bu nedenle, toplumsal vicdanın korunması açısından yaşamsal bir işleve sahiptir.

Toplumun yeniden ahlaki bir çerçeveye kavuşması, ancak ailede başlayan değer eğitiminin, eğitim kurumlarında ve akademik dünyada karşılık bulmasıyla mümkündür. Bu nedenle, düşüncenin özgürleştiği, bilimin saygınlığını yeniden kazandığı, ailenin ise toplumsal vicdanın taşıyıcısı olduğu bir gelecek umuduyla bu sayıyı siz değerli okuyucularımıza sunuyoruz.

Bilimin rehberliğinde, düşüncenin özgürlüğüyle...

**Doç. Dr. Mustafa DEMİR**

**Editör**

Dear Readers,

The most fundamental element determining the continuity and resilience of societies is the moral, cultural, and intellectual integrity of the social fabric. In Türkiye, in recent years, it has been observed that this fabric has weakened in certain aspects, and that trust and solidarity in social relations have been replaced by individual interests, competition, and rapidly depleting values. This phenomenon is frequently explained in the literature with the concept of "social decay." Social decay is not only a reflection of economic or political problems; it also means the disintegration of the social value system, the erosion of shared ideals, and the gradual shrinking of the public sphere. As we enter the second century of the Republic, the declaration of 2025 as the "Year of the Family" necessitates a rethinking of an institution at the heart of this process. The family is the first and most effective educational environment that shapes an individual's identity, values, and sense of social responsibility. However, the observed disintegration in the family structure, the increase in divorce rates, intergenerational communication breakdowns, emotional distance brought about by digitalization, and economic pressures are weakening social solidarity. In this context, it is essential to re-emphasize that the family institution is not only an individual domain but also the most fundamental carrier of social resilience. One of the most significant reflections of the transformation in family structure is observed in the fields of education and training. The decline in the quality of education, the superficiality created by exam-oriented systems, the devaluation of the teaching profession, and the alienation of young people from intellectual depth are both causes and results of social decay. The shaping of education policies with short-term goals positions the individual solely as part of economic competition, replacing a value-oriented understanding of education with a performance-based pragmatism. However, a healthy social structure is possible only by raising individuals who can think critically, have developed conscientious reasoning abilities, and are empathetic. At this point, the importance of free academic thought reemerges. The production of scientific knowledge is not only a technical activity that takes place in laboratories or classrooms, but also an intellectual act that plays a crucial role in shaping social consciousness. Immanuel Kant, when he says, "Enlightenment is the ability of man to use his own reason without the guidance of others," actually emphasizes that free thought is both an individual and a social responsibility. Similarly, John Stuart Mill defines freedom of thought not merely as an individual right, but as "a principle of progress arising from the conflict between truth and falsehood." Therefore, an academy that does not allow space for the expression of different ideas eliminates its own *raison d'être*. Karl Popper's principle of "falsifiability" reminds us that science is nourished not by dogma, but by criticism and

scrutiny. This principle is not only a methodological necessity; it is also the philosophical foundation of free thought. Academic freedom enables the continuous questioning of knowledge, rather than its absolutization. In this context, universities should be havens of critical reason; scientists should be able to guide society under the guidance of thought. Unfortunately, during periods when the academic field is shrinking and political and economic pressures influence research, free thought is also restricted. This situation stifles the intellectual breath not only of academia but also of society as a whole. It is necessary to remember Hannah Arendt's warning: "At the root of not thinking lies the normalization of evil." Free academic thought, precisely for this reason, has a vital function in terms of protecting the social conscience. The restoration of a moral framework for society is only possible when values education, beginning in the family, finds its reflection in educational institutions and the academic world. Therefore, with the hope of a future where thought is free, science regains its prestige, and the family acts as the bearer of social conscience, we present this issue to our valued readers. Guided by science, with freedom of thought...

**Assoc. Prof. Dr. Mustafa DEMİR**

**Editor**